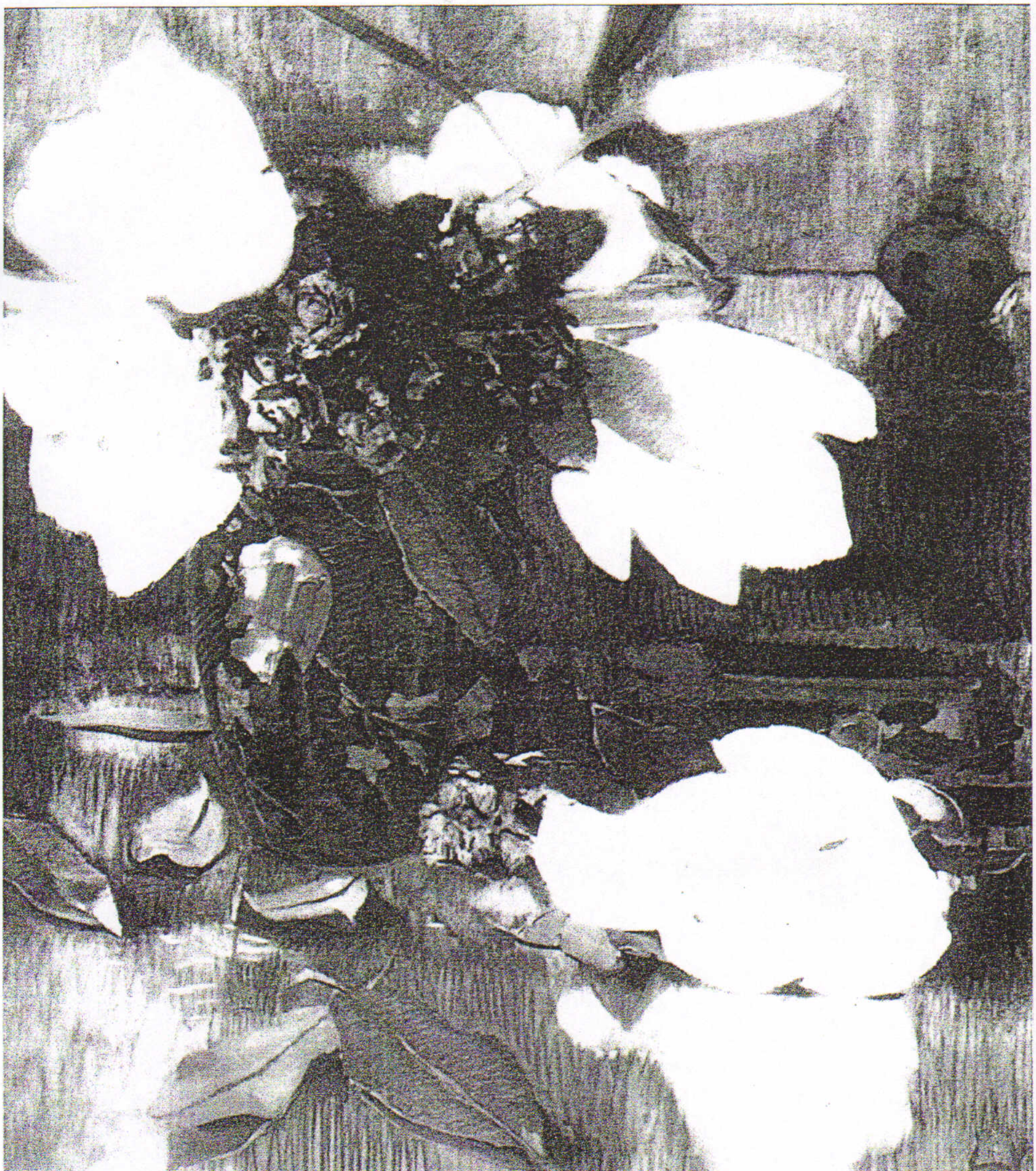
21. Yüzyılın Eşiğinde Kadınlar

Değişim ve Güçlenme

Dokuz Eylül Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi

21. Yüzyılın Eşiğinde Kadınlar

Değişim ve Güçlenme

Türk Kadınının Seçme ve Seçilme Hakkını Alışının
75. Yıldönümünde

ULUSLARARASI MULTİDİSİPLİNER
KADIN KONGRESİ
(13-16 Ekim 2009)

BİLDİRİ KİTABI
Cilt 2

Baş Editör
Füsun ÇOBAN DÖŞKAYA

Editörler
Serdar KURT, Serap ALP, Sedat ÇAPAR

Nisan 2010
İzmir

21. Yüzyılın Eşiğinde Kadınlar

Değişim ve Güçlenme

Türk Kadınının Seçme ve Seçilme Hakkını Alışının
75. Yıldönümünde

ULUSLARARASI MULTİDİSİPLİNER
KADIN KONGRESİ
(13-16 Ekim 2009)

BİLDİRİ KİTABI
Cilt 2

978-975-441-277-2 (tk.)

ISBN: 978-975-441-281-9 (2.c)

Bu kitap, Başbakanlık Tanıtma Fonu Kurulu Başkanlığı'nın katkılarıyla yayına hazırlanmıştır. Kitap, Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen- Edebiyat Fakültesi tarafından 13 – 16 Ekim 2009 tarihlerinde düzenlenen "Uluslararası Multidisipliner Kadın Kongresi"nde sunulan bildirilerin tam metinlerinden oluşmaktadır. Kongreye sunulan bildiri önerileri uluslararası nitelikte hakem kurulu tarafından seçilmiştir. Kitabın bütün yayın hakları Dokuz Eylül Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanlığına aittir. Kitaptaki yazılardan kendi yazarları sorumludur.

Birinci Baskı, İzmir, Nisan 2010.
Yayına Hazırlayan: Füsun Çoban Döşkaya
Kapak Resmi: Namık İsmail, Manolya ve Karanfiller, 100 x 85 cm. İzmir Resim Heykel Müzesi
Kapak Düzenlemesi ve Baskıya Hazırlık: Gençkan Sarıkoç

Baskı: Dinç Ofset
1145 /4 Sok. No: 11/C Yenişehir / İZMİR

Adres:
Dokuz Eylül Üniversitesi

Füsun ERDURAN - A. Esra ÖZEL CENGİZ
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesi'nde Çalışan Kadınların Rekreasyonel Eğilim ve Taleplerinin Belirlenmesi..... **799**
Kısmet AKÇASOY -
Türkiye'de Kadın Okur-Yazarlığı ile Eğitime Katılımında Yıllar İçinde Yaşanan Değişim Bölgesel Farklılıklar ve İzmir'deki Durum..... **806**
Okan Murat DEDE
Türkiye'de Kadın İşgücünün Bölgesel ve Sektörel Dağılım Özelliklerinin Lokasyon Katsayı Tekniğine Göre Değerlendirilmesi..... **816**
Ahmet KAYA - Seçil YALAZ
Kadınlarda Öğrenim Düzeyi ile Evlenme Boşanma İstatistikleri Arasındaki İlişki..... **827**
Engin YILDIZTEPE - Sedat ÇAPAR - Yeşim TUNÇOK - Aylin ARICI
Kadınlarda Zehirlenme : Dokuz Eylül Üniversitesi İlaç ve Zehir Danışma Merkezi 2007 Yılı Verilerinin İstatistiksel Değerlendirmesi..... **835**
Suay EREEŞ - Emel KURUOĞLU - Nilgün ÖZÇAKAR - Nilgün MORALI
Seracılık Alanında Çalışan Kadınların Sağlıklı Yaşam Konusunda Tutum ve Davranışlarının İncelenmesi..... **841**

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ TERZİOĞLU YERLEŞKESİ'NDE ÇALIŞAN KADINLARIN REKREASYONEL EĞİLİM VE TALEPLERİNİN BELİRLENMESİ

Füsun Erduran*, A.Esra Özel Cengiz*

* *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Çanakkale*
fusunerduran@gmail.com, aesraozel@hotmail.com

Özet

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 1992 tarihinde kurulmuş olup, Terzioğlu Yerleşkesi ise 2001 yılında kurularak hizmete açılmıştır.

Bu araştırma üniversitede çalışan bayan personelin rekreasyonel ihtiyaçlarının ve taleplerinin belirlenmesi ve üniversitenin rekreasyon alanlarının gelişimine ışık tutması amacı ile 2008 yılında yapılmıştır. Bu dönemde yerleşkede çalışan kadın personel sayısı yaklaşık olarak 235 kişidir. Çalışma kapsamında bu yerleşkede çalışan hem idari hem de akademik kadın personele 15 sorudan oluşan anket soruları yöneltilmiştir ve SPSS 15.0 Windows programında tanımlayıcı istatistikleri yüzdelik değer olarak hesaplanmıştır. Buna göre öğretim üyelerinin %85'i, diğer akademik personelin %93'ü, idari personelin %78'i, araştırma görevlilerinin %75'i yeterli rekreasyonel faaliyet yapamadıklarını belirtmişlerdir.

Ayrıca ankete katılan kişilerin hem üniversitede hem de Çanakkale kentinde yer almasını istedikleri rekreasyon aktiviteleri öncelik sıralamasına göre belirlenmiştir. Bu çalışma ile üniversitede yer alan kadın çalışanların rekreasyonel etkinliklere katılma durumları, mevcut sorunları ve talepleri belirlenerek Çanakkale Üniversitesinin en büyük yerleşkesini oluşturan Terzioğlu Yerleşkesi'nin geleceğe yönelik rekreasyonel planlamasında bu verilerin yardımcı olacağı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çanakkale, Kadın, Rekreasyon, Terzioğlu Yerleşkesi

THE FEMALE STAFF'S RECREATIONAL ABILITY AND DEMAND DETERMINATION OF COMU, TERZIOGLU CAMPUS

Abstract

COMU was founded on 1992 and established in 2001 the Terzioğlu Campus opened. This research universities working in recreational needs and demands of female staff and the university's determination to shed light on the development of recreation areas in 2008 were made with the goal. The number of woman working in the campus during this period was approximately 235. The scope of this study both administrative and academic women working in the campus staff consists of 15 questions, the survey questions have been addressed and descriptive statistics in SPSS 15.0 for Windows program was calculated as a percentage value. Accordingly, 85% of faculty members, the other 93% of academic staff, administrative staff 78%, 75% of research staff cannot make enough recreational activities were mentioned.

Also participating in the survey of people at university and they want to take part in the city of Canakkale and recreation activities were determined according to priority ranking. In this study, university employees in the women participating in recreational activity status, current problems and demands are specified and Çanakkale University campus, forming the largest Terzioğlu Campus recreational planning for the future of this data is thought to be helpful.

Keywords: Çanakkale, Terzioğlu Kampus, Rekreasyon, Woman

Giriş

Erturan ve Şahin (2003)'e göre; çağımızda, endüstrileşme ve teknolojik gelişmeler bir yandan iş performansını geliştirirken diğer yandan işte tatminsizlik, bıkkınlık ve uyumsuzluğu da beraberinde getirmektedir. Günümüzde insan, sanayi devrimi ile başlayan ve her alanda yayılan hızlı bir değişmenin toplumsal ve ruhsal düzeyde yarattığı bunalımların köklü bir rahatsızlığa dönüştüğü bir ortamda yaşamaktadır. Bu hızlı teknolojik değişim toplumsal kurumlarda örgütlenme biçimlerinde, kültürel yapıda ve buna bağlı olarak diğer sistemlerinde de temel dönüşümlere yol açmaktadır. Ancak bu dönüşümlere paralel olarak insanın doğa,

diğer insanlar, çalışma hayatı ve toplumla ilişkilerinde gözlenen bunalım hatta mutsuzluk hali giderek artış göstermektedir (Çolakoğlu, 2005: 249).

Endüstriyel ve teknolojik alandaki gelişmelerin 19. yüzyıldan sonra ortaya çıkması ile birlikte kentleşme plansız ve sağlıksız gelişmiş, böylece insanlar fiziksel, ruhsal ve sosyo-kültürel yönden pek çok sorunlar yaşamaya başlamıştır. Özellikle, kent çevresinde görülen olumsuz sonuçlar, insan-çevre ilişkisinin sağlıklı biçimde yürümesini sağlayacak rekreasyon alanları gereksinmesini doğurmuştur. Bu gereksinimin artması ve yoğun yerleşim alanlarında rekreasyon olanaklarının giderek azalması, rekreasyon alanlarına olan talebi giderek artırmıştır. İnsanın sağlıklı yaşamak ve verimli çalışmak için bozulan bütünlüğe dilediği aktivitelerle yeniden erişmesi olayı olarak tanımlanabilen rekreasyon insan yaşamının ayrılmaz bir parçasıdır. (Yılmaz, 2006: 125).

Butler (1968)' a göre; sanayileşmeye paralel olarak gelişen rekreasyonun önemi günümüzde açık bir şekilde kendini hissettirmektedir. Rekreasyonun önemi şu şekilde ifade edilebilir (Sertkaya, 2001: 28):

1. İnsanların dinlenme ve eğlenme gereksinimi rekreasyonel eylemler ile karşılanarak onların hayatla bağları güçlenmiş ve mutlu olmaları sağlanmış olur.
2. Rekreasyonel etkinlikde bulunan kişi, serbest zamanını iyi değerlendirerek sağlıklı bir kişilik geliştirmiş olur.

Rekreasyon terimi farklı araştırmacılar ve bilim adamları tarafından çeşitli şekillerde tanımlansa da, tanımlar genellikle rekreasyonun insan sağlığına olan katkıları üzerinde yoğunlaşmıştır. Broadhurst (2001)' a göre, rekreasyonu insanların boş zamanlarında katıldıkları, çok yönlü, fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel parçalar içeren aktiviteler olarak tanımlamıştır. Broadhurst ayrıca rekreasyonun hayatı oyun oynayarak öğrenen bebeklerin ve çocukların gelişimi için çok önemli olduğunu da vurgulamıştır. (Kara ve ark., 2008: 158).

Bucher (1972)'e göre rekreasyon kavramının daha geniş açıklanabilmesi için aşağıdaki tanımlayıcı ifadeler kullanılmaktadır (Karaküçük, 1999: 59):

1. Rekreasyon boş zamanda yapılır, iş değildir ve kar amacı taşımaz.
2. Rekreasyonda kişi gönüllü olarak ve tamamen kendi arzusu ile katıldığı etkinliklerde bulunur.
3. Rekreasyon faaliyetleri katılana zevk veren, mutlu eden ve neşelendiren bir tarzda olur.
4. Rekreasyon faaliyeti kişisel ve toplumsal fayda sağlar.
5. Rekreasyon toplumsal değerlere aykırı değildir. Yemek yemek, uyumak gibi hayati önem taşımaz.

Rekreasyon etkinlikleri farklı olsa da hepsinin ortak amacı bireyin fiziksel ve ruhsal açıdan rahatlamasını sağlamaktır. Çünkü tekrar yaşanması mümkün olmayan bu zaman diliminde birey elinden geldiği kadar hem kendisine hem de çevresine yararlı olacak etkinliklerde bulunmalıdır (Sertkaya, 2001: 27)

Schwilgin (1974)'e göre; rekreasyon aktif ve pasif olarak iki grupta incelenebilir. Aktif rekreasyon; futbol, tenis, golf, yüzme, tırmanma, at binme, kamp yapmak, pasif rekreasyon ise piknik yapmak, balık tutmak ile hayvanat bahçeleri, arboretumlar ve botanik bahçelerini ziyaret etmek gibi aktivitelerdir (Mansuroğlu, 2002: 53).

Altunkasa ve Uzun (1997)' a göre rekreasyon kişilerin günlük yaşamlarında, zorunlu olarak kullandıkları zamanların dışında serbest ve boş zamanlarında gerçekleştirildiği için serbest zamanın niceliği çok önemlidir. Kişilerin serbest zamanlarının niceliğini yaş, cinsiyet, iş ve sosyal konum gibi faktörler belirlemektedir. Söz konusu faktörler kişilere göre oldukça değişken karakterlidir ve çoğu kez birbiriyle çelişmektedir. Bunun yanı sıra rekreasyon alanlarında katılımcıların gelir durumları, tercih edecekleri rekreasyonel faaliyetlerini doğrudan etkilemektedir. Gelir düzeyinin artışı para gerektiren faaliyetlere katılımı arttırmasının yanı sıra daha pasif rekreasyonel faaliyetlerin tercih edilmesine neden olmaktadır (Müderrisoğlu ve Uzun, 2004: 109).

Sağlığın korunması için sporun ve fiziksel aktivitenin öneminin anlaşılmaya başlaması sanayi devrimi ile birlikte olmuştur. Yaşam şartları daha zorlaşmış, kadınlar kent yaşamında üretime daha aktif olarak katılmaya başlamıştır. Günlük yaşantısında ailevi sorumluluklarına iş sorumluluğu da eklenen kadın, modern yaşama adım atmış fakat, rekreasyonel faaliyetlere daha az zaman ayırmaya başlamıştır. Yeterli rekreasyonel faaliyet yapamamanın oluşturduğu fiziksel ve psikolojik yıpranmanın etkisi ile kadınların yaşam kalitesi olumsuz olarak etkilenmiştir.

Endüstri devrimi ile sağlığın korunması için sporun ve fiziksel aktivitenin ne kadar önemli olduğunun anlaşılması ile birlikte sağlık aynı zamanda kadınlar için çok daha önemli olduğu da vurgulanmıştır, çünkü kadınlar anneydi. Sağlıklı olmayan kadınlar sağlıklı olmayan çocuklar doğurur anlayışı hâkimdi. Bu anlayış özellikle egzersiz ve fizyoloji alanında, kadınlar için egzersizin erkeklerden daha farklı olması gerektiği görüşünü ortaya çıkardı (Koca, 2008: 3).

Değişen dünya düzeni, geleneksel kadın bedenini de değişime zorlamıştır. Sağlık/güzellik ve spor ilişkisi ve bu ilişkiyle beraber serbest zaman etkinliklerinin insan hayatına daha fazla girmesi (yarışma sporundan ziyade daha çok kitleye yönelik olan yaşam boyu spor kavramının gündeme gelmesi), yeni bir kadın estetik anlayışı ortaya çıkarmıştır: Çok yönlü, güçlü ama estetik kadın bedeni. Kadınların vücut geliştirmenin popüler formlarına, aerobik ve egzersiz etkinliklerine katılımları, kadınların beden kültürünü değiştirmiştir. Değişen beden kültürü aslında modern spor anlayışından daha farklı dinamiklerle beslenen yeni hareket

kültürünün bir parçasıdır. Türkiye'de de son yıllarda bu yeni hareket kültürü altında değerlendirilebilecek yeni fiziksel uygunluk hareketleri (step, aerobik, yoga, pilates, fat-burner vb.) çok popüler olmaya başlamıştır. Özellikle orta ve yüksek sınıf kadını arasında popülerleşmeye başlayan bu yeni beden kültürü batıdan, özellikle de Amerika'dan ihraç edilmiştir. Türkiye'de spor kültürünün olmamasına ve sadece yarışma sporlarına vurgu yapılmasına dair söylediklerimizi hatırlarsak, kadınların katılma biçimleri bağlamından değerlendirdiğimizde bu yeni beden kültürünün spor kültürü ya da spor alanı tarafından değil daha çok kozmetik endüstrisi tarafından şekillendiğini söylemek mümkündür (Koca ve Bulgu 2005: 16).

Materyal ve Yöntem

Çalışmanın materyalini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesi'nde çalışan kadınlar oluşturmaktadır. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 1992 tarihinde kurulmuştur. Üniversitenin en büyük yerleşkesi Terzioğlu Yerleşkesi'dir ve 2001 yılında kurulmuştur. Yerleşkede Rektörlük, Fen-Edebiyat Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Su Ürünleri Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Fen ve Sosyal Bilimler Enstitüleri yer almaktadır. Yerleşke içinde rekreasyonel hizmet veren birimler; bir kapalı spor salonu, bir restoran, bir açık spor kompleksi, içinde yemekhane, kafeterya, satış ünitelerinin yer aldığı sosyal etkinlik binası ve fakültelerin her birine ait kafeteryalardır.

Çalışmada yöntem olarak anket yapılmış ve SPSS programında tanımlayıcı istatistik olarak veriler değerlendirilmiştir. Bu dönemde yerleşkede çalışan toplam kadın personel sayısı yaklaşık olarak 235 kişidir ve bunlardan 101 tanesi ile anket yapılmıştır. Ankete katılan kadın çalışanın unvanlarına göre dağılımı ise şöyledir: Öğretim üyesi: 27 kişi, araştırma görevlisi: 20 kişi, diğer akademik personel: 16 kişi, idari personel: 38 kişidir. Bu kişilere uygulanan anket sonuçları değerlendirilmiş ve kişilerin görüşleri açık uçlu sorularla alınmıştır. Bu verilere göre Çanakkale kenti ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesi için uygun olacak yeni rekreasyon alanları için istekler değerlendirilmiştir.

Araştırma Bulguları

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesi'nde 2008 yılında çalışan kadın personelin profili, rekreasyon yapma durumları ve istekleri anket ile belirlenerek tanımlayıcı istatistikleri yapılış, aynı zamanda üniversite yerleşkesi için ve Çanakkale kenti için yapılanmasını istedikleri yeni rekreasyon alanları tespit edilmiştir. Anket uygulanan kadın çalışanların yaş dağılımına bakarsak %52,5 oranı ile çoğunlukla 30-40 yaşları arasında, orta yaş seviyesindedirler. Katılımcıların %67,3'ü başka şehirlerden gelerek Çanakkale'ye yerleşmiştir. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde kaç yıldır çalıştıklarına bakılırsa, hemen hemen her grubun dağılımının eşit olduğu görülmektedir (Şekil 1).

Şekil 1. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde Kadın Çalışanların Yaş Dağılımları ve Üniversitede Kaç Yıldır Çalıştıkları

Yaş aralıkları	Kişi	%	Yıllar	Kişi	%
18-29	29	28,7	**2 ve daha az**	22	21,8
30-40	53	52,5	**3-5 yıl**	27	26,7
41-50	16	15,8	**6-10 yıl**	30	29,7
51-67	3	3,0	**11-15**	22	21,8
Toplam	101	100,0	**Toplam**	101	100,0

Tüm çalışan kadın personel için bakıldığında %82,2'si yeterince rekreasyon aktivitesi yapamadığını söylemektedir ve %59,4'lük çoğunluğu genelde hafta sonu ve ara sıra da hafta içi faaliyet yaptığını belirtmektedir (Şekil 2).

Şekil 2. Çalışan Kadınların Rekreasyon Yapma Sıklığı

Rekreasyon Yapma Sıklığı	Kişi	%
Her gün	4	4,0
Hafta sonları	33	32,7
Hafta sonu ve arada hafta içi	60	59,4
Bazı hafta sonları	2	2,0
Toplam	99	98,0

Rekreasyon alanlarına ulaşım durumuna bakıldığında, ankete katılanların %54,5'lik oranı kendi aracı ile rekreasyonel aktivite yapacağı alana gitmektedir, %38,6'lık oranı ise toplu taşıma araçlarını kullanmaktadır. Buradan görüldüğü gibi özel aracı ile rekreasyon alanına giden kişilerin oranı daha yüksektir, fakat toplu taşıma ihtiyacı da vardır. O nedenle yeni yapılacak rekreasyon alanlarında yeterince otopark olması ve bu alanlara toplu taşıma ile de kolayca ulaşılabilmesi gerekmektedir.

Çalışan kadın personelin unvanlarına göre özellikleri ve istekleri ayrı ayrı ele alınarak gruplar arasındaki farklılıklar araştırılmıştır. Buna göre:

1- Öğretim üyeleri: Ankete katılan çalışan kadın öğretim üyelerinin %51,9'u 30-40 yaşları arasında, %33,3'ü 41-50 yaş arasında, bir kişi ise 18-29 yaş aralığındadır. Yaş durumlarına bakıldığında çoğunluğun orta yaş seviyesinde oldukları görülmektedir. Ankete katılan öğretim üyelerinin %92,6'sı başka şehirlerden Çanakkale'ye yerleşmiştir. Kadınların %29,6'lık çoğunluğu 6-10 yıldır Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde çalışmaktadır. Katılımcıların %37'lik çoğunluğu da 1550 ile 2000 TL arasında gelire sahiptir. Diğer çalışan kadınlara göre aylık gelirleri daha fazla olmasına karşın öğretim üyelerinin %85,2'si yeterli rekreasyon faaliyeti yapamadıklarını belirtmektedir. Rekreasyon faaliyeti yapma sıklıkları ise %70,4'lük oranla daha çok hafta sonları ve ara sıra da hafta içidir. Ulaşım açısından da %70,4'ü kendi aracı ile rekreasyon alanlarına gitmektedir.

2- Araştırma Görevlileri: Ankete katılan kadın araştırma görevlilerinin %70'lik çoğunluğu 18 - 29 yaşları arasındadır ve %80'i başka şehirden buraya yerleşmiştir. Araştırma görevlilerinin %40'ı 2 yıl ve ya daha az süredir Çanakkale'de yaşamaktadır. Gelir durumuna bakıldığında %80'i 1000-1500 TL gelire sahiptir. Araştırma görevlilerinin %75'i yeterli rekreasyon faaliyeti yapamadığını ve %65'i de öğretim üyelerinde olduğu gibi daha çok hafta sonları ve arada hafta içi rekreasyonel etkinlik yapabildiğini belirtmektedir. Araştırma görevlilerinin %50'si toplu taşıma araçlarını kullanmaktadır.

3- Diğer Akademik Personel: Diğer kadın akademik personelin (Uzman, Öğretim Görevlisi ve ya Okutman) yaş dağılımına bakarsak %56,3 oranı ile çoğunlukla yaşları 30-40 arasındadır ve %68,8'i Çanakkale'ye başka şehirden gelmiştir. Katılımcıların %56,3'ü, 6-10 yıldır, %43,8'i ise 3-5 yıldır Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde çalışmaktadır. Gelir durumlarına bakıldığında ise %62,5'i 1000-1500 TL kazanmaktadır. Kadınların %93,8 gibi büyük bir oranı yeterince rekreasyon etkinliği yapamadığını ve %50'si sadece hafta sonları, %37,5'u ise hem hafta sonu hem de arada hafta içi rekreasyon yapabildiklerini belirtmektedirler. Ulaşım açısından da %56,3'ü toplu taşıma olanağından yararlanmaktadır.

4- İdari Personel: Kadın idari personelin yaş dağılımına baktığımızda %63,2'si 30-40 yaş arasında, %23'ü 18-29 yaş arasında, %13,2'si ise 41-50 yaşları arasındadır. Katılımcıların %60,5'lik çoğunluğu Çanakkaleli'dir ve üniversitede çalıştıkları yıllara göre dağılımları birbirine oldukça yakındır. Gelir durumlarına bakıldığında ise %52,6'sı 1.000 TL den daha az, %39,5'i ise 1000-1500 TL arasındadır. Ankete katılan idari personelin %78,9'u yeterince rekreasyonel etkinlik yapamadıklarını, %57,9'u hafta içi ve bazen hafta sonu etkinlik yapabildiğini, %36,8'i ise sadece hafta sonları etkinlik yaptığını belirtmektedir. Ulaşım olarak da daha çok (%52,6) kendi araçları ile etkinlik alanına gelmektedirler.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde çalışan kadınlardan ankete katılanların unvanlarına göre ayrı ayrı özellikleri, istek ve ihtiyaçları en yüksek yüzdeyle verdikleri yanıtlara göre belirlenmiş ve Şekil 3'te karşılaştırılabilmesi için bir araya getirilmiştir.

Şekil 3. Unvanlarına Göre Katılımcıların Özellikleri (En yüksek oranlar bir arada verilmiştir)

Unvan	Yaş dağılımı	Üniversitede çalışma yılı	Geliri	Rekreasyon yeterlilik	Rekreasyon sıklığı	Ulaşım	Başka şehirden gelme
Öğretim Üyesi	%51,9 30-40 yaş	%29,6 6-10 yıl	%37 1550-2000	%85 Yetersiz	%70,4 Hafta sonu ve arada hafta içi	%70,4 Özel araç	%92,6 Başka şehir
Araştırma Görevlisi	%70 18-29 yaş	%40 2 ve az	%80 1000-1500	%75 Yetersiz	%65 Hafta sonu ve arada hafta içi	%50 Toplu taşıma	%85 Şehir dışı
Diğer Akademik Personel	%56,3 30-40 yaş	%56,3 6-10 yıl	%62,5 1000-1500	%93,8 Yetersiz	%50 Hafta sonu	%56,3 Toplu taşıma	%68,8 Çanakkaleli
İdari Personel	%63,2 30-40 yaş	%39,5 11-15 yıl	%39,5 1000-1500	%78,9 Yetersiz	%57,9 Hafta sonu ve arada hafta içi	%52,6 Özel araç	%60,5 Çanakkaleli

Katılımcıların mevcut rekreasyon alanlarının sorunları hakkındaki görüşleri tüm kadınlar için toplam olarak bakıldığında şu şekildedir: Mevcut rekreasyon alanlarını nitelik olarak yetersiz bulanlar: %65,3; rekreasyon alanlarını miktar olarak yetersiz bulanlar: %65,3; mevcut alanların çevre düzenlemesinin iyi olmadığını belirtenler: %45,5; rekreasyon alanlarının kullanımının ekonomik olmadığını düşünenler: %26,7; alanların bakım ve temizliğinin yetersiz olduğunu söyleyenler: %35,6 oranlarındadır. Yanıtlar katılımcıların unvanlarına göre sınıflandırılarak Şekil 4'te bir arada verilmiştir.

Şekil 4. Katılımcıların Unvanlarına Göre Rekreasyon Alanları İçin Görüşleri

Unvan	Niteliksiz	Miktarı yetersiz	Peyzajı kötü	Ekonomik değil	Bakımsız ve kirli
Öğretim Üyesi	%70,4	%74,1	%48,1	%22,2	%37
Araştırma Görevlisi	%80	%80	%45	%20	%30
Diğer Akademik Personel	%87,5	%56,3	%56,3	%25	%43,8
İdari Personel	%44,7	%55,3	%39,5	%34,2	%34,2

Ayrıca ankete katılan tüm kadın çalışanlara Çanakkale kenti için uygulanabilecek rekreasyon seçenekleri sunulmuştur. Bu sunulan seçenekleri sıralamaları istendiğinde en fazla yüzdelik oranına sahip sıralar dikkate alınmıştır. Yapılmasını istedikleri rekreasyon aktivitelerinin en fazla yüzdelik oranla yer aldığı sıra belirlenerek aktivitelerin öncelik sıraları belirlenmiştir (Şekil 5). Aynı anda birden çok tercih yapıldığı için her aktivite için istenme yüzdeleri ayrı ayrı düşünülmüştür. Rekreasyon aktivitesi her ne kadar birinci öncelikli olarak sıralansa da yüzdelik olarak %8 den daha az tercih edilmiş olan aktivite birinci öncelikte dahi olsa değerlendirmede dikkate alınmamıştır.

Şekil 5. Çanakkale Kentinde Planlanması İstenen Rekreasyon Aktivitelerinin Öncelik Sıralamasına Göre Yüzdelik Oranları

Sıralama	Rekreasyon Aktivitesi	Yüzdelik (%)
1	Eğlence Merkezi, Sinema, Tiyatro, Konser Salonları	30,7
1	Çok Amaçlı Kültür Merkezi (Sergi salonları ve sanatsal atölye ve kurs merkezleri)	19,8
1	Spor Merkezi Kompleksi (Açık – Kapalı)	13,9
1	Kent Parkı	7,9
1	Botanik-Hayvanat Bahçesi	6,9
1	Çocuk Oyun Alanları	6,9
2	Çok Amaçlı Kültür Merkezi (Sergi salonları ve sanatsal atölye ve kurs merkezleri)	17,6
2	Eğlence Merkezi, Sinema, Tiyatro, Konser Salonları	16,8
2	Spor Merkezi Kompleksi (Açık – Kapalı)	11,9
3	Hobi Merkezleri (folklor, resim, müzik, ebru, ahşap iş, küçük el sanatları vb.)	9,9
3	Bisiklet Yolu	9,9
5	Piknik Alanları	8,9
5	Özürlüler için Spor ve Oyun Alanları	7,9
6	Yürüyüş - Koşu Yolu	13,9
13	Mahalle Parkı	6,9
15	Gençlik Kulüpleri	7,9
16	Bilardo, Bowling, Briç, Masa Tenisi v.b. Oyun Salonu	10,9
17	Buz Pateni Alanı	8,9
17	Internet - Bilgisayar Salonu	9,9
18	Disko Kafe - Bar	15,9

Buna göre en yüksek yüzdelik oranla, öncelikle birinci sırada Çanakkale kentinde planlanması istenen rekreasyonel aktivite, eğlence merkezleri olmuştur.

Ankete katılan kadın çalışanların Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde planlanmasını istedikleri rekreasyon aktivitelerini öncelik sıralarına göre belirtmeleri istenmiş ve bu sıralamada en yüksek yüzdelik oranı alan aktiviteler belirlenmiştir (Şekil 6). Buna göre de üniversite yerleşkesinde öncelikle ve en yüksek oranla çok amaçlı sanat-kültür merkezi planlanması istenmektedir.

Şekil 6. Çanakkale Kentinde Planlanması İstenen Rekreasyon Aktivitelerinin Öncelik Sıralamasına Göre Yüzdelik Oranları

Sıralama	Rekreasyon Aktivitesi	Yüzdelik
1	Çok Amaçlı Sanat-Kültür Merkezi	32,7
1	Açık Alan Oturma - Dinlenme yerleri	18,8
1	Komplike Spor Tesisleri (Açık - Kapalı)	12,9
1	Yüzme Havuzu	10,9
1	Alışveriş Merkezi	8
2	Komplike Spor Tesisleri (Açık - Kapalı)	14,9
2	Yüzme Havuzu	15,8
2	Açık Alan Oturma - Dinlenme Yerleri	13,9
3	Açık Alan Oturma - Dinlenme Yerleri	12,9
3	Yüzme Havuzu	10,9
4	Botanik Bahçesi	10,9
4	Yürüyüş - Koşu Yolu	9,9
4	Kafeterya ve Büfe	7,9
5	Hobi Merkezi (Küçük el sanatları atölye ve kursları)	7,9
6	Bisiklet Yolu	9,9
11	Piknik Alanı	9,9
14	Buz Pateni	8,9
14	Bilardo, Bowling, Okey, Bezik, Briç v.b. Oyun Salonu	10,9
14	Alışveriş Merkezi	8,4

Sonuç ve Öneriler

Yapılan çalışmada çalışan kadınların daha çok genç nüfustan oluştuğu (18-40 yaş arası - %81,2), fakat %18,8 oranla 40 yaş üstü kişilerin bulunduğu görülmektedir. Bu nedenle hem kentte hem de üniversitede yer verilecek aktivitelerin daha çok aktif rekreasyona yönelik olmasının yanı sıra, her yaş grubunun ihtiyaç ve isteklerinin düşünülmesi gereklidir. Aynı zamanda katılımcıların çoğunluğu farklı şehirlerden gelerek Çanakkale'ye yerleşmişlerdir. Bu özellikler de dikkate alınarak ülkemizin farklı yaşam olanakları düşünülerek rekreasyon alanlarında çeşitlilik ve zenginliğe önem verilmelidir. Katılımcıların genel olarak gelir durumu orta düzeydedir ve rekreasyon alanlarında sunulacak hizmetlerin bu yönde olması katılımcı sayısını artıracaktır. Ekonomik ve nitelikli alan çözümleri getirilmesi ile daha geniş kitlelerin alanlardan yararlanması sağlanacaktır. Katılımcılar çoğunlukla hafta sonları rekreasyon etkinliklerine zaman ayırabilmektedir. Bu nedenle hafta sonları daha uzun süreli zaman geçirebilecekleri alanlar planlanmasının yanı sıra hafta içi rekreasyon yapabilme olanağı yaratabilmek için çalışma ortamlarının yakınında kolaylıkla ulaşabilecekleri alanlar ve organizasyonlar yapılmalıdır. Mevcut rekreasyon alanlarının nitelik ve nicelik olarak oldukça yetersiz olduğu ve peyzaj tasarımları ile bakım temizlik şartlarının uygun olmadığı görülmektedir. Özellikle bu yönlerden mevcut alanların rehabilite edilmesi alanların kullanım oranını olumlu yönde etkileyecektir.

Çanakkale kentinde eksikliği hissedilen ve olması istenen rekreasyon aktivitesi olarak öncelikle eğlence merkezi, sinema, tiyatro, konser salonları gelmektedir. Bir üniversite kenti olan Çanakkale'de her yaş grubunun ihtiyaçlarına yönelik olarak planlanmış bu şekilde komplike eğlence merkezi bulunmamaktadır. Yine birincil öncelikle yapılması istenilen aktiviteler sırasıyla; çok amaçlı kültür merkezi, spor merkezi kompleksi, kent parkı, botanik-hayvanat bahçesi, çocuk oyun alanlarıdır. İkincil olarak en çok istenen rekreasyon alanı ise; çok amaçlı kültür merkezi, eğlence merkezi, spor kompleksidir. Üçüncü sırada olması istenen aktiviteler ise hobi merkezleri ve bisiklet yoludur. Diğer aktiviteler de sıralama yapılarak yüzdeleri ile belirlenmiştir fakat ilk üç sıralamaya alınan istekler kentlinin yaşamında öncelikle ihtiyaç hissettiği aktiviteler olarak düşünülmeli ve bu yönde planlamalara hız kazandırılmalıdır.

Tüm modern ülkelerde park ve rekreasyon servisleri hükümetlerin en önemli hizmetlerinden biridir. Çanakkale kenti de hem fiziksel yapısı hem de yaşayan nüfusunun kültür düzeyi açısından modern şehirler statüsünde önde yer alması gereken şehirlerimizdendir. Belediyenin de kentlinin istek ve ihtiyaçları doğrultusunda planlama kararları alması kent halkı sağlığı açısından çok önemlidir (Godbey ve ark., 2005: 152).

Katılımcıların üniversite yerleşkesinde olmasını birinci öncelikle istedikleri rekreasyon aktivitelerinden en yüksek orana sahip olan, çok amaçlı kültür - sanat merkezidir. Yine birincil öncelikle yapılması istenilen alanlar sırasıyla; açık alan oturma - dinlenme yerleri, komplike spor tesisleri (açık - kapalı), yüzme havuzu ve alışveriş merkezidir. İkinci sırada en çok istenen rekreasyon alanı ise yüzme havuzudur. Üçüncü sırada olması en çok istenen alan yine açık alan oturma - dinlenme yerleri olarak belirlenmiştir.

Ankete katılan kadınların Çanakkale kenti ve üniversite yerleşkesi açısından istek ve ihtiyaçları açık uçlu soru şeklinde sorulmuştur. Genel olarak rekreasyon alanlarının en önemli sorunları; nitelik olarak yetersiz, hijyenik ve bakımlı olmamaları, ekonomik olmamaları, kent ve üniversitede görsel olarak çekiciliğin olmaması

ve alanların kullanım açısından sıkıntılarının olması konularında yoğunlaştığı görülmektedir. Çanakkale kenti boğaz kıyısında kurulu olması ile önemli bir konumdadır ve görsel olarak zengin kaynak değerine sahiptir. Bu özelliklerinin kentli tarafından hissedilmesinin ve kaynaklarının doğru kullanımının sağlanması açısından geleceğe yönelik plan kararlarının alınması gereklidir. Bir üniversite kenti olan Çanakkale'nin yaşam kalitesinin yükseltilmesi için rekreasyon alanlarının her kültür düzeyinde ve farklı profildeki kişiler dikkate alınarak yapılması önemlidir. Mevcut alanlarda görülen olumsuz etkiler kişilerin alanlardan zevk almalarını ve kullanılmalarını engellemektedir. Tarihi ve kültürel yönden çok zengin olan Çanakkale kentinde, bu değerlerinin ön plana çıkarıldığı rekreasyon alanlarının planlanması aynı zamanda sosyal yaşamı da zenginleştirecektir.

Günümüz modern yaşamında hem günlük hem de iş hayatı bakımından sorumluluklar yüklenmiş olan kadınların en önemli sorunlarının başında rekreasyon aktivitelerine yeterince zaman ayıramamaları gelmektedir. Kendine zaman ayıramayan kadın mutsuz olmakta ve bu da hem sağlığını hem de yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Toplumun geleceğinin yetişmesinde birincil görevler yüklenen kadınların daha sağlıklı ve nitelikli bir yaşam sürebilmeleri dolaylı olarak tüm toplumu etkilemektedir. Özellikle eğitim kurumlarında çalışan kadınlar dikkate alındığında onların kendilerine de yeterli zaman ayırmalarını ve rekreasyonel aktivitelerde bulunmalarını kolaylaştırılacak çözümlerin yetkililer tarafından yerine getirilmesi zorunludur. Üniversite yerleşkeleri bu nedenle iş dışındaki her zamanın verimli olarak kullanılabilmesine olanaklar sağlayacak şekilde planlanmalıdır. Böylece kadınların aktivitelere ulaşmaları daha kolay olacak ve katılım oranları artacaktır.

Kaynaklar

Çolakoğlu, T. (2005) "Üniversite Öğretim Elemanlarının Boş Zaman Alışkanlıklarını Değerlendirmeleri Üzerine Bir Araştırma", **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 25 (1); 247-258.

Godbey, G. C., Caldwell L. L., Floyd, M. ve Payne L. L. (2005) "Contributions of Leisure Stıdies and Recreation and Park Management Research to The Active Living Agenda", **American Journal of Preventive Medicine**, 28 (2); 150-158.

Kara, F., Demirci, A, Kocaman, S. ve Keçeli, A. (2008) "Eminönü ve Fatih İlçelerinin Rekreasyon Alanlarının Şehir Coğrafyası Açısından Değerlendirilmesi", **Electronic Journal of Social Sciences**, 7 (25), ISSN:1304-0278; 157-169.

Karaküçük, S. (1999) **Rekreasyon-Boş Zamanları Değerlendirme**. Bağırgan Yayınevi, Ankara, 410.

Koca, C. (2008) Kadınların Spor Tarihi Bir Mücadele Tarihidir.
http://www.cinsiyetvespor.org/WEB-Kadinvesportarihi.pdf Erişim: 07.12.09

Koca, C. ve Bulgu N. (2005) Spor ve Toplumsal Cinsiyet: Genel Bir Bakış.
http://www.cinsiyetvespor.org/toplumbilimweb.pdf Erişim: 07.12.09

Mansuroğlu, S. (2002) "Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Özellikleri ve Dış Mekan Rekreasyon Eğilimlerinin Belirlenmesi", **Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi**, 15 (2); 53-62.

Müderrisoğlu, H. ve Uzun, S. (2004) "Abant İzzet Baysal Üniversitesi Orman Fakültesi Öğrencilerinin Rekreasyonel Eğilimleri", **Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi**, Seri: A, Sayı: 2, ISSN: 1302-7085; 108-121.

Sertkaya, Ş. (2001) **Bartın İli Kıyı Bölgesinin Turizm ve Rekreasyon Potansiyelinin Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma**. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Doktora Tezi (Basılmamış), Ankara.

Yılmaz, R. (2006) "Saros Körfezi' nin Turizm ve Rekreasyonel Kullanım Potansiyeli Üzerine Bir Araştırma", **Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi**, Seri: A, Sayı: 1, ISSN: 1302-7085; 124-135.